

ISSAI 1500

Starptautiskās Augtāko revīzijas iestāžu organizācijas (INTOSAI) izstrādātie Augtāko revīzijas iestāžu Starptautiskie standarti (ISSAI). Vairāk informācijas skatīt www.issai.org

500.SRS Praktiskās piemērošanas vadlīnijas

Revīzijas pierādījumi

INTOSAI PROFESIONĀLO STANDARTU KOMITEJA

PSC-SECRETARIAT

RIGSREVISIONEN • STORE KONGENSGADE 45 • 1264 COPENHAGEN K • DENMARK
TĀLR.: +45 3392 8400 • FAKSS: +45 3311 0415 • E-PASTS: INFO@RIGSREVISIONEN.DK

INTOSAI

INTOSAI Ģenerāļsekretariāts - RECHNUNGSHOF
(Austrijas Revīzijas palāta)
DAMPFSCHIFFSTRASSE 2
A-1033 VĪNE
AUSTRIJA

Tālr.: ++43 (1) 711 71 • Fakss: ++43 (1) 718 09 69

intosai@rechnungshof.gv.at;

<http://www.intosai.org>

Šīs Praktiskās piemērošanas vadlīnijas apvienojumā ar Starptautiskās grāmatvežu federācijas (IFAC) izstrādāto 500. Starptautisko Revīzijas standartu (SRS) „Revīzijas pierādījumi” veido ISSAI 1500

500. Starptautiskā Revīzijas standarta (SRS) Praktiskās piemērošanas vadlīnijas¹

Revīzijas pierādījumi

Izcelsme

Šīs Praktiskās piemērošanas vadlīnijas sniedz papildu norādījumus par 500. SRS – Revīzijas pierādījumi. Tās jāskata kopā ar SRS. 500. SRS ir spēkā finanšu pārskatu revīzijām, kas veiktas par periodiem, kuri sākas 2009. gada 15. decembrī un vēlāk. Šo Praktiskās piemērošanas vadlīniju spēkā stāšanās datums ir tāds pats kā SRS.

Ievads SRS

500. SRS skaidro, kas tiek uzskatīts par revīzijas pierādījumiem finanšu pārskatu revīzijā, un nosaka revidenta pienākumu izstrādāt un veikt revīzijas procedūras, lai iegūtu pietiekamus un atbilstošus revīzijas pierādījumus, lai būtu iespējams izdarīt pamatotus secinājumus, balstoties uz kuriem tiks sniegts revidenta atzinums.

500. SRS prasības ir attiecināmas uz visu veidu revīzijas pierādījumiem, kas iegūti revīzijas gaitā. Citos SRS ir raksturoti konkrēti revīzijas aspekti (piemēram, 315.SRS²), revīzijas pierādījumi, kas iegūstami saistībā ar noteiktu tēmu (piemēram, 570.SRS³), konkrētas procedūras, kas veicamas revīzijas pierādījumu iegūšanai (piemēram, 520.SRS⁴), un tas, kā novērtēt, vai ir iegūti pietiekami un atbilstoši revīzijas pierādījumi (piemēram, 200.SRS⁵ un 330.SRS⁶).

Praktiskās piemērošanas vadlīniju saturs

- P1. Šīs Praktiskās piemērošanas vadlīnijas sniedz papildu norādes publiskā sektora revidentiem attiecībā uz:
- (a) Pietiekamiem un atbilstošiem revīzijas pierādījumiem.

SRS piemērošana publiskā sektora revīzijās

- P2. 500. SRS ir piemērojams publiskā sektora organizāciju revidentiem, veicot finanšu pārskatu revīzijas.

¹ Visas praktiskās piemērošanas vadlīnijas ir jāskatās kopā ar ISSAI 1000 „Vispārējais ievads INTOSAI finanšu revīzijas vadlīnijās”.

² 315.SRS „Būtisku neatbilstību risku identificēšana un izvērtēšana, gūstot izpratni par uzņēmumu un tā vidi”.

³ 570.SRS „Uzņēmuma darbības turpināšana”.

⁴ 520.SRS „Analītiskās procedūras”.

⁵ 200.SRS „Neatkarīga revidenta vispārējie mērķi un revīzijas veikšana atbilstoši starptautisko revīzijas standartu prasībām”.

⁶ 330.SRS „No riska izvērtējuma izrietošas revidenta darbības”.

Papildu norādījumi par publiskā sektora jautājumiem

Pietiekami un atbilstoši revīzijas pierādījumi

- P3. Kā norādīts SRS A7 punktā, atsevišķus revīzijas pierādījumus iegūst, veicot grāmatvedības ierakstu pārbaūžu revīzijas procedūras. Revīzijas pierādījumi ietver gan tādu informāciju, kas pamato un apstiprina vadības apgalvojumus, gan arī informāciju, kas ir pretrunā šiem apgalvojumiem. Bieži vien publiskā sektora organizāciju vadība finanšu pārskatu gadījumos var apgalvot, ka darījumi un notikumi tika veikti saskaņā ar likumdošanas prasībām vai atbilstošām normatīvo aktu prasībām. Šādi apgalvojumi var tikt iekļauti finanšu revīzijas⁷ apjomā. Publiskā sektora revidenti var ņemt vērā ISSAI 4200⁸ prasības.
- P4. Izvērtējot informāciju no avotiem, kas ir neatkarīgi no revidējamās vienības, kā tas ir aprakstīts SRS A9 punktā, publiskā sektora revidenti var uzskatīt, ka informācijas avots ir neatkarīgs, pat tad, ja abas organizācijas atskaitās vienai un tai pašai varas iestādei, piemēram, funkcionāli neatkarīgas valsts aģentūras, kuras atskaitās vienai varas iestādei. Publiskajā sektorā salīdzinošās novērtēšanas datu raksturs vai ietvert arī citus avotus, piemēram, līdzīgu programmu vai darbības rādītāju salīdzināšanu.
- P5. Izvērtējot pierādījumu avotus atbilstoši SRS A2 punkta prasībām, publiskā sektora revidenti, var arī ņemt vērā pierādījumus, kuri ir iegūti lietderības vai cita veida ar revidējamo vienību saistītajās revīzijās.
- P6. Atbilstoši SRS A11 punkta skaidrojumiem, iepriekšējo revīziju rezultātā iegūtie revīzijas pierādījumi var būt atbilstoši revīzijas pierādījumi, ja revidents veic revīzijas procedūras, lai pārliecinātos, ka iepriekš iegūtie pierādījumi joprojām ir spēkā. Paļaujoties uz iepriekšējo lietderības revīziju pierādījumiem, publiskā sektora revidentiem jānovērtē, vai izmantotie apgalvojumi un veiktie testi ir pietiekami finanšu pārskatu revīzijas mērķim.
- P7. Ja revīzijas pilnvaras iekļauj uzdevumus attiecībā uz darījumu savlaicīgumu, publiskā sektora revidentiem var nākties izvērtēt revīzijas procedūru raksturu un laiku, kā tas ir noteikts SRS A12 punktā, piemēram, spēju piemērot atsevišķas procedūras, lai noteiktu darījumu savlaicīgumu vai to, kā nesavlaicīgi veiktie darījumi var negatīvi ietekmēt kontroles sistēmas efektivitāti.
- P8. Publiskā sektora organizācijās parasti ir ieviestas iekšējās kontroles, kuras ir izstrādātas, lai nodrošinātu darījumu savlaicīgumu. Tomēr, ja revidējamā vienība ir atbildīga par dotāciju vai citas finanšu palīdzības piešķiršanu citām personām, bieži vien darījumu savlaicīgums būs daļēji atkarīgs no citām personām, kurām jāatbilst noteiktajiem kritērijiem un jāizpilda nosacījumi atbalsta saņemšanai. Šādos gadījumos var būt nepieciešami pierādījumi par to, kā revidējamā vienība pilda savus pienākumus, lai pārliecinātos par darījumu pareizību ar šīm citām personām (kā attēlots Praktiskās piemērošanas vadlīniju pielikumā).

⁷ Praktiskās piemērošanas vadlīniju sniegto papildu norāžu kontekstā jēdziens Finanšu revīzija attiecas uz finanšu pārskatu revīzijām un papildu apgalvojumu par likumības un lietderības jautājumiem, kas ir saistīti ar finanšu pārskatu revīziju (Finanšu/Likumības revīzijas). SRS attiecas uz finanšu pārskatu revīzijām.

⁸ ISSAI 4200 „Atbilstības revīzijas vadlīnijas attiecībā uz finanšu pārskatu revīziju”.

- P9. Izvērtējot SRS A13 punkta norādes, publiskā sektora revidenti ņem vērā, ka informācijas saglabāšanas nosacījumi publiskā sektora organizācijās var atšķirties, atkarībā no attiecīgo normatīvo aktu prasībām. Publiskā sektora revidentiem ir jāiepazīstas ar attiecīgām normatīvo aktu prasībām attiecībā uz dokumentu glabāšanu.
- P10. Dažreiz publiskajā sektorā, piemēram, Revīzijas palātas gadījumā, publiskā sektora revidentiem normatīvajos aktos var būt noteikti pienākumi izprast un ievērot precīzas procedūras saistītas ar pierādījumu iegūšanas noteikumiem. Publiskā sektora revidenti iepazīstas ar politikām un procedūrām, kuras nosaka papildu prasības attiecībā uz revīzijas pierādījumiem un kuras ir izstrādātas, lai nodrošinātu atbilstību attiecīgajiem noteikumiem. Piemēram, publiskā sektora revidentiem, kuri darbojas šādā revīzijas vidē, var būt nepieciešams izvērtēt šādus ar revīzijas pierādījumu iegūšanu saistītus jautājumus:
- likumdošanā noteiktās papildu prasības attiecībā uz revīzijas pierādījumiem;
 - papildu prasību darbības joma (piemēram, vai šādas prasības attiecas uz katru revīzijas uzdevuma dokumentu vai tikai uz specifiskajiem dokumentiem saistītiem ar konkrētiem revīzijas jautājumiem);
 - papildu procedūras, formalitātes vai prasības, kurām revīzijas pierādījumi ir pakļauti;
 - katras papildu prasības mērķis attiecībā uz revīzijas rezultātā izrietošajiem tiesu procesiem; un
 - jebkuri ierobežojumi, kurus var izraisīt specifiski revīzijas dokumentu savākšanas un/vai sagatavošanas veidi.

Pielikums

Revīzijas pierādījumu avoti attiecībā uz risku vadību, kas saistīti ar normatīvo aktu prasībām

Risks	Apraksts	Iespējamie revīzijas pierādījumu avoti
Noteikumu sarežģītība	Jo sarežģītāki noteikumi, jo lielāks kļūdu risks. Tas var rasties vai nu noteikumu nesaprašanas, vai nepareizas interpretācijas rezultātā, vai dēļ kļūdām pielietošanā.	<ul style="list-style-type: none"> • Oficiālas un dokumentētas procedūras, lai nodrošinātu likumos noteiktu prasību skaidrošanu lietošanas instrukcijās; • Oficiāli un dokumentēti kontroles plāni, kuros norādītas programmu vadītāju uzraudzības darbības; • Iekšēja audita vai citu neatkarīgu auditu pārbaūžu ziņojumi par programmas kontroles plāniem un darbības rokasgrāmatām.
Jauni tiesību akti	Jauni tiesību akti var prasīt jaunu administratīvu vai kontroles procedūru ieviešanu. Tas var izraisīt kļūdas kontroļu izstrādē vai to darbībā tām kontrolēm, kuras paredzētas, lai nodrošinātu tiesību aktu ievērošanu.	<ul style="list-style-type: none"> • Oficiālas un dokumentētas procedūras, lai nodrošinātu likumos noteiktu prasību skaidrošanu programmu noteikumos. Ja programmas ir ieviestas pēc jauniem tiesību aktiem, par revīzijas pierādījumiem var būt arī oficiāli kontroles plāni un neatkarīgas pārbaudes par darbības instrukcijām un kontroles plāniem.
Starptautiskās programmas (kuras finansē Apvienoto Nāciju Organizācija, Eiropas Savienība vai citas organizācijas)	Gadījumos, kad noteikumus izstrādā šādas organizācijas, pastāv risks, ka noteikumi un norādījumi var tikt nepareizi interpretēti vai netikt iekļauti iekšējās instrukcijās.	<ul style="list-style-type: none"> • Revīzijas pierādījumu avoti, kas ir noteikti saistībā ar noteikumu sarežģītību var tikt pielietoti arī šādi finansētām programmām.

Risks	Apraksts	Iespējamie revīzijas pierādījumu avoti
<p>Pakalpojumi un programmas, kuras administrē trešās puses</p>	<p>Ja programmas administrē aģenti, departamentiem zūd zināma daļa no tiešās kontroles un tiem ir jāpaļaujas uz aģentiem, lai pārliecinātos par normatīvo aktu prasību ievērošanu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Oficiālas vienošanās starp revidējamo vienību un aģentu, kurā ir noteiktas kontroles procedūras, kuras jāpielieto, veicot pakalpojumu administrēšanu; • Dokumentētas procedūras un vadības kontroļu un trešo pušu darbību uzraudzības rezultāti; • Iekšējā audita ziņojumi par veiktajām pārbaudēm, apmeklējot trešās puses ar mērķi pārbaudīt sistēmas un procedūras, ieskaitos tās, kuras attiecas uz tiesību aktu ievērošanu; • Trešo pušu revidentu veikto apliecinājuma vai saskaņoto procedūru ziņojumi par maksājumiem un ieņēmumiem, vai par maksājumu un ieņēmumu kontrolēm.
<p>Maksājumi un ieņēmumi, kuri veikti pamatojoties uz prasījumiem vai prasībām</p>	<p>Revidējamās vienības spējas apliecināt normatīvo aktu prasību ievērošanu var būt ierobežota, ja, piemēram, dotāciju saņemšanai noteiktie kritēriji netiek tieši pārbaudīti no revidējamās vienības puses.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Dienesta instrukcijas un norādījumi prasītājiem, kuros skaidri noteikti kritēriji prasījumu veikšanai; • Standarta prasības, ka ir jābūt iesniegtiem dokumentiem, kas pierāda, ka prasība ir pamatota. (Tas var būt nosacījums veikt dotācijas vai prasījuma maksājumu tiklīdz darbība, kurai tiek piešķirta dotācija, ir veikta); • Ziņojumi par prasītāja ierakstu un citām fiziskām pārbaudēm, lai apstiprinātu atbilstību kritērijiem; • Dokumentētas procedūras, lai izvērtētu prasītāja finansiālo stāvokli pirms dotācijas piešķiršanas un, lai uzraudzītu, ka maksātspēja turpinās; • Neatkarīgs apliecinājums no ārēja revidenta par dotāciju izlietošanu.